

Van visitatiestellingen tot normensystematiek

Beste leden,

Op verzoek van het bestuur heeft de commissie herziening visitatiestellingen een artikel geschreven over de aanstaande verandering van ons certificerings-/visitatieproces en de normen. In de komende maanden gaat er een stemming plaatsvinden over deze veranderingen. Om die reden verzoeken wij jullie met klem dit artikel te lezen en als er vragen zijn deze te stellen aan de schrijvers van het artikel.

Wij bedanken de gehele commissie, in het bijzonder onze leden Ria, Jolanda en Petra voor hun grote inzet.

*Namens het bestuur
Jacqueline van der Vuurst
Voorzitter V&VN dialyse en nefrologie*

In Nederland is de kwaliteit van de dialysezorg op hoog niveau. Deze conclusie kunnen we wel trekken na ruim 15 jaar gezamenlijk visiteren en certificeren. Toch is het tijd voor vernieuwing. De noodzaak daartoe is gebleken uit evaluaties en geluiden vanuit het veld. Welke problemen moet een vernieuwde normensystematiek gaan oplossen en hoe gaat dat eruitzien? Betekent het meer werk voor de professionals of juist niet? Tijd voor verheldering.

Steeds vaker komt uit het veld de vraag naar voren of een visitatie-/certificeringsbezoek wel jaarlijks nodig is. Daarnaast krijgen dialysecentra soms te maken met dubbele accreditaties (NIAZ, JCI) of certificeringen (ISO). Tot slot is er behoefte om de visitatiestellingen beter te laten aansluiten bij de huidige visie op visiteren. In 2019 is het tijd voor de driejaarlijkse herziening van de visitatiestellingen. Ditmaal zal die herziening grondiger zijn dan anders.

Twee commissies aan het werk

De wensen vanuit het werkveld vormden mede aanleiding om met een bredere blik te kijken naar het certificerings-/visitatieproces en de normen. Daartoe zijn twee commissies gestart. De Commissie Herziening Visitatiestellingen (CHV) – bestaande uit dr. Marc ten Dam, NFN (voorzitter), dr. Joost Bijlsma, NFN, Petra van der Vlist, V&VN en Jolanda Jousma, V&VN – heeft zich beziggehouden met het ontwikkelen van een normenset die de huidige visitatiestellingen moet gaan vervangen.

De tweede commissie – bestaande uit dr. Marc ten Dam, NFN, Ria de Klein, V&VN en Hennie van IJzerloo, Nefrovisie – buigt zich over de andere agendapunten. Daarbij horen de toekomst van de HKZ-certificatie, de opzet van een pilot 'Deelname patiëntvertegenwoordiging bij visitatie' (i.s.m. de Nederlandse Vereniging Nierpatiënten) en een vereenvoudiging van de verslaglegging bij visitatie.

Het is van evident belang om te weten hoe de nefrologische professionals over het visitatie- en certificeringsproces denken. Wat zij zouden willen veranderen of juist behouden. Daarom zijn er in 2016 op diverse plaatsen in Nederland Veldraadplegingen gehouden. Daarnaast zijn er adviezen ingewonnen bij de NVN, Federatie Medisch Specialisten (FMS) en deskundigen op het gebied van kwaliteitsbevordering. Op basis van deze inbreng zijn de volgende uitgangspunten voor de herziening geformuleerd.

- Ontregel, dat wil zeggen: voorkom doublures in kwaliteitsbeoordeling, focus op meerwaarde, schrap stellingen zonder toegevoegde waarde.
- Gebruik de ruimte die vrijkomt door ontregeling voor innovatie: meer aandacht voor het patiëntenperspectief, meer aandacht voor het leer- en teamklimaat.

- Gebruik de uitkomsten van de zorg – en specifiek de voor de patiënt relevante uitkomsten – vaker als uitgangspunt bij visitaties.
- Kom tegemoet aan de behoefte van *stakeholders* om transpanter te zijn over de resultaten van de visitatie.

Nieuw normendocument: wat verandert er?

De herziening van de visitatiestellingen is mede gebaseerd op de *Leidraad Waarderingsystematiek voor kwaliteitsvisitaties* van de FMS. Als gevolg daarvan spreken we niet langer van ‘stellingen’ maar van ‘normen’. De norm wordt beoordeeld op basis van een 3-5 puntenschaal. Aan de beoordeling wordt een advies gekoppeld.

Een deel van de stellingen is gedefinieerd als randvoorwaarden voor kwaliteit.

Een aantal stellingen is vervallen, zoals de stellingen over het kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) en het veiligheidsmanagementsysteem (VMS). Die worden geborgd door de accrediterende of certificerende instantie. Ook stellingen over onderwerpen die niet of te weinig tot het expertisegebied van de PVC-leden behoren, zijn komen te vervallen. Er zijn normen toegevoegd die aandacht geven aan actuele thema's in de zorg, zoals versterking van het patiëntenperspectief en het team- en leerklimaat van de afdeling. Indien er een geschikte indicator in gebruik is, zal deze het uitgangspunt zijn bij de visitatie en vervalt de oorspronkelijk stelling. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanleg van een vaattoegang en voor de voorbereiding op niertransplantatie.

Zelfevaluatie

Het is de bedoeling dat de centra straks ter voorbereiding op de visitatie een zelfevaluatielijst invullen. Daarin geven zij aan welke randvoorwaarden volgens hen wel of niet aanwezig zijn in hun centrum. Bij de normen vermelden ze of ze op de streefnorm, de norm of daaronder denken te zitten. De resultaten van deze zelfevaluatielijst zijn ondersteunend in de visitatiegesprekken. De visitatiecommissie oordeelt uiteindelijk of een centrum aan de norm voldoet of boven of onder norm presteert. Op basis van deze inschaling volgt al dan niet een aanbeveling, zwaarwegend advies of voorwaarde.

HKZ, NIAZ, JCI, ISO of...?

Niet alleen de stellingen zijn tegen het licht gehouden, maar ook de visitatiesystematiek. De vraag daarbij is: kan de huidige certificatie tegen de HKZ-norm Dialyse voor centra die onderdeel zijn van een ziekenhuis worden overgenomen door kwaliteitsborgingssystemen als NIAZ Qmentum, JCI of ISO certificatie? Ook voor zelfstandige dialysecentra moet worden bekeken op welke manier zij kunnen aantonen dat hun kwaliteit op orde is. Onderzocht wordt of het ZKN-keurmerk een optie is of dat kan worden aangesloten bij de nieuwe HKZ-norm Zorg en Welzijn. Het doel is te komen tot een oplossing waarbij dubbel werk voor de ziekenhuizen en zelfstandige dialysecentra zo veel mogelijk voorkomen wordt. De voorzitter van de CHV zal tijdens een plenaire sessie op de NND op 27 maart vertellen wat de stand van zaken op dat moment is.

Hoe nu verder?

Op 29 november 2018 is tijdens een *invitational conference* met een breed scala aan vertegenwoordigers van patiënten, beroepsverenigingen en de leden van de PVC gesproken over het nieuwe concept Normendocument. De hier verzamelde schriftelijke en mondelinge feedback heeft de Commissie verwerkt in een definitief Concept Normendocument, dat ter besluitvorming zal worden aangeboden aan de NFN (in de klinische vergadering tijdens de komende Nederlandse Nefrologie Dagen) en aan V&VN Dialyse en Nefrologie.

Daarna kan de dialysezorg beoordeeld worden op een manier die bij de huidige tijd past: adequaat en praktisch, minder bureaucratisch en belastend en met meer transparantie.

We gaan ervan uit dat Nefrovisie het proces van verandering goed zal begeleiden en de centra ondersteuning biedt waar nodig.

Met vragen kunt u terecht bij:

Petra van der Vlist, Petra.van.der.Vlist@ghz.nl

Marc ten Dam, m.t.dam@cwz.nl

Jolanda Jousma, j.jousmarutjes@haaglandenmc.nl

Auteurs: Petra van der Vlist en Jolanda Jousma

Met dank aan Marc ten Dam voor de correcties en Afke Hielkema van Ethiscript voor het redigeren.

Voor meer informatie zie ook: <https://www.nefrovisie.nl/nieuws/voorstellen-tot-aanpassing-visitatiesystematiek-en-concept-normendocument/>